

Scientific Journal

VIRTUS

#35, June, 2019
published since 2014

2019

ISSN 2410-4388 (Print)
ISSN 2415-3133 (Online)

Scientific Journal *Virtus*
Issue # 35, June, 2019
Published since 2014

Recommended for publication by the Academic Council of Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (the proceedings No.4 June 21, 2019)

Founder: Scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Publisher: Center of Modern Pedagogy "Learning Without Borders" (Canada).

Partners:

- + Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine);
- + Lugansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine);
- + Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine);
- + SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);
- + Consortium for Enhancement of Ukrainian Management Education (Ukraine);
- + Pomeranian Academy in Slupsk (Poland);
- + Baku Islamic University (Azerbaijan);
- + University of the town of Nish (Serbia);
- + Zielonogorski University (Poland);
- + Center of Modern Pedagogy "Learning Without Borders" (Canada).

Virtus: Scientific Journal / Editor-in-Chief M.A. Zhurba - June # 35, 2019. - 278 p.

Editor-in-Chief:

Zhurba M.A., Ph.D., professor, Head of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Deputy Editor-in-Chief:

Kuzmichenko I.O., Ph.D., associate professor, Head of the Department of Humanities of SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);

Talishinski E.B., Ph.D., associate professor, Head of the Department of Public Disciplines of the Baku Islamic University (Azerbaijan);

Starichenko E.V., Head of Analytical Department of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Mainhandling Editor:

Kravchenko Yu.V., Manager on international cooperation of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Journal Indexing:

✓ **Google Scholar** is a freely accessible web search engine that indexes the full text or metadata of scholarly literature across an array of publishing formats and disciplines. The Google Scholar index includes most peer-reviewed online academic journals and books, conference papers, theses and dissertations, preprints, abstracts, technical reports, and other scholarly literature, including court opinions and patents. Google Scholar's database contains roughly 389 million documents including articles, citations and patents making it the world's largest academic search engine.

✓ **Scientific Indexing Services (SIS) (USA)** is academic database which provides evaluation of prestigiousness of journals. The evaluation is carried out by considering the factors like paper originality, citation, editorial quality, and regularity & international presence.

✓ **Citefactor (USA)** is a service that provides access to quality controlled Open Access Journals. The Directory indexing of journal aims to be comprehensive and cover all open access scientific and scholarly journals that use an appropriate quality control system, and it will not be limited to particular languages or subject areas.

✓ **ResearchBib** is open access with high standard indexing database for researchers and publishers. Research Bible may freely index journals, research papers, call for papers, research position.

✓ **Scientific Journal Impact Factor (SJIFactor)** is an international, recognized platform for promoting scientific achievements, as well as supporting publishers and scientific communities interested in state-of-the art research activities in innovation and applied science areas.

✓ **Directory of Research Journal Indexing (DRJI)** is to increase the visibility and ease of use of open access scientific and scholarly journals thereby promoting their increased usage and impact. DRJI supply champion has access to global-renowned content in all discipline areas including magazine and journal articles. DRJI advocate, educate, and provide the central resource for indexing.

✓ **International Innovative Journal Impact Factor (IIJIF)** – academic database was organized with the aim of creating an open platform for scientific research around the world. IIJIF provides the necessary communication of scholars, editors, publishers and conference organizers, through its exclusive services: provides indexing of scientific journals (calculates the impact factor), forms a list of national/international conferences and journals.

**Certificate of Mass Media Registration:
KB № 21060-10860P from 24.11.2014 p.**

Journal Editorial Staff Contact Information.
e-mail: virtustoday@gmail.com

website: <http://virtus.conference-ukraine.com.ua>

© Authors of the Articles, 2019.

© Scientific Journal «Virtus», 2019.

Editorial Board:

Aliyeva S.I., Ph.D., professor, Institute of History National Academy of Sciences of Azerbaijan (Azerbaijan).

Aliyeva S.N., Ph.D., associate professor, Baku State University (Azerbaijan).

Aliyeva Y.N., Ph.D., associate professor, Baku State University (Azerbaijan).

Aliyev M.N., Ph.D., professor, Baku State University (Azerbaijan).

Arslan C.H., Ph.D., professor, Necmettin Erbakan University (Turkey).

Bohonkova J.A., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

Chyzhova O.M., Ph.D., professor, National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine).

Ciftci S.S., Ph.D., associate professor, Necmettin Erbakan University (Turkey).

De Serio B., Ph.D., professor, University of Foggia President of AIM (Italy).

Dombi-Fáy A., prof. dr., CSc, PhD, dr. hab., Professor of Pedagogy, Faculty of Education Hungary, Szeged University "Juhász Gyula" (Hungary).

Drachuk O.P., Ph.D., associate professor, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya (Ukraine).

Fóris-Ferenczi R., Ph.D., associate professor, Docent, Vice-dean, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Department of Applied Psychology of the Babeş-Bolyai University (Romania).

Hamarta E.S., Ph.D., professor, Necmettin Erbakan University (Turkey).

Huzhva O.P., Ph.D., professor, Ukrainian State Academy of Railway Transport (Ukraine).

Jovanovic P., Ph.D., professor, University of the town of Nish (Serbia).

Kalko I.V., Ph.D., associate professor, Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine).

Karabacak N.N., Ph.D., associate professor, Recep Tayyip Erdogan University (Turkey).

Karlovitz Já.T., Ph.D., associate professor, Óbuda University (Hungary).

Kasyanova O.V., Ph.D., associate professor, Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine).

Kasyanova V.A., Ph.D., associate professor, Institute of Chemical Technologies Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

Komarevtseva I.A., Ph.D., professor, SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine).

Korotkova E.A., Ph.D., associate professor of social and humanities science Department of Donbas State Technical University (Ukraine).

Kravchuk O.O., Ph.D., professor, Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute (Ukraine).

Mennell S., Ph.D., professor, University College Dublin (Ireland).

Mihailovic S., Ph.D., professor, Institute of Serbian Culture Pristina-Leposavic (Serbia).

Moskalyova L.Yu., Ph.D., professor Melitopol Bogdan Khmelnytsky State University (Ukraine).

Okulicz-Kozaryn W., dr.hab., MBA, Member of the International Scientific Association of Economists and Jurists "Consilium" (Switzerland).

Pagava O.V., Ph.D., associate professor, Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine).

Polishchuk O.P., Ph.D., professor, Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine).

Polovyi M.A., Ph.D. in History, D.Sc. in Political Science, professor, Vasyl Stus Donetsk National University (Ukraine).

Potapenko E.V., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (Ukraine).

Sapenko R., Ph.D., professor, Zielonogorski University (Poland).

Shpak D.O., Ph.D., associate professor, Mykolajiv branch of Kiev National University Culture and Arts (Ukraine).

Radchenko O.V., Ph.D., professor, Pomeranian Academy in Slupsk (Poland).

Rohit Kumar Verma, B.com.LL.b, Poet & Researcher, Writer, Institute of Law Jiwaji University (India).

Shchudlo S., Ph.D., professor, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University (Ukraine).

Stoffa Ján, prof. Ing., DrSc., emeritus professor, Palacký University in Olomouc (Czech Republic).

Stoffová V., prof. Ing., CSc., Ph.D., Department of Mathematics and Informatics, Faculty of Education, Trnava university in Trnava (Slovakia).

Svintsitska O.I., Ph.D., associate professor, Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine).

Szamosközi I., dr., professor, the Faculty of Psychology and Educational Sciences, Department of Applied Psychology of the Babeş-Bolyai University (Romania).

Takács M., prof., dr., Ph.D., professor, Hungarian Language Teacher training Faculty, University of Novi Sad, Subotica (Serbia).

Torgyik Ju., Ph.D., professor, Kodolányi János College (Hungary).

Tsyurupa M.V., Ph.D., professor, National University of Defense of Ukraine (Ukraine).

Ustymenko-Kosorich O.A., Ph.D., professor, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University (Ukraine).

Vveinhardt J., Ph.D., professor, Vytautas Magnus University, Lithuanian Sports University (Lithuania).

Yeremenko A.M., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

Zhurba A.M., Ph.D., associate professor of Department of Social Disciplines and Humanities Donbas State Technical University (Ukraine).

Zavatskaya N.Yev., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

The authors of materials are responsible for plagiarism, accuracy of the represented facts, quotes, figures and surnames. Editorial staff reserves the right for insignificant editing and reduction and also literary revision of the articles (with preservation of the main conclusions and style of the author). The editorial board of the journal may not share world outlook of the authors.

CONTENT

PHILOSOPHY

Vedmedev M.M.
THE REPRESENTATION IN MASS MEDIA AS A DIRECTION
OF CONSTITUTING OF MODERN SCIENCE..... 12

Halchenko M.S.
CONCEPT OF SCIENCE EDUCATION: PHILOSOPHICAL
AND METHODOLOGICAL ANALYSIS 16

Gorban R.A.
GLORY AS A HISTORIOSOPHICAL CATEGORY
IN THE THIRD TRUTH PRINCIPLE..... 20

Kaskiv O.V.
THE EDUCATIONAL ACCOMPLISHMENTS
OF BISHOP SOFRON MUDRYJ 25

Krutiienko A.V.
NON-EPISTEMIC GENERATIVE AESTHETIC 28

Malimon V.I.
SELFITIS AS A PERSONAL CAPACITY
OF DEEP HUMAN LONELINESS 32

Mohammad A.S.
COMPLEXITY AS A SOCIO-PHILOSOPHICAL
PHENOMENON 36

Prokopovych L.V.
THEATRICALITY OF SPORTS
IN THE SOCIO-PHILOSOPHICAL UNDERSTANDING 40

Shavrina I.V.
MODERN RELIGIOUSNESS TRANSFORMATION
FEATURES 45

PSYCHOLOGY

**Demianenko Yu.O., Olefir L.I., Shportiuk O.M.,
Razumeiko N.S.**
FORMATION FEATURES OF PRE-TRIAL REPORT
BASED ON BIOGRAPHICAL MATERIAL COLLECTION 49

Dmitrova T.V., Matokhnyuk L.O.
TO THE QUESTION OF EXPERIMENTAL STUDY
OF POLITICAL SOCIALIZATION OF STUDENT
YOUNG PEOPLE IN CONDITIONS OF SOCIAL
TRANSFORMATIONS 53

Dobrovolska N.A.
PSYCHOLOGICAL CHILD PROBLEMS:
ANALYSIS AND WAYS TO SOLVING 57

Ostrova V.D., Gorlenko V.M.
IDENTITY OF MODERN PEDAGOGES:
TEMPORAL ASPECTS 60

Khubetov A.V.
FEATURES OF THE INFLUENCE OF COGNITIVE FACTORS
ON ADAPTABILITY 65

Chuhraeva G.V.
PSYCHOLOGICAL REHABILITATION OF THE EMPLOYEES
OF LAW ENFORCEMENT AUTHORITIES AFTER
PARTICIPATION IN AN ANTI-TERROR OPERATION –
OPERATIONS OF THE INCORPORATED FORCES..... 69

PEDAGOGY

Berezovska L.I.
FORMATION OF COMMUNICATIVE-SPEAKING ACTIVITY
IN THE PROCESS OF PRACTICAL TRAINING OF FUTURE
SOCIAL WORKERS 73

Bereka V.E.
FORMATION OF THE SYSTEM OF SCIENTIFIC VIEWS
ON THE PROBLEM OF DEVELOPMENT OF MANAGING
COMPETENCE OF MANAGERS OF EDUCATION 76

Varga N.I., Povidachyk O.S.
RESEARCH PREPARATION OF A TEACHER
OF HIGH SCHOOL ON THE DOCTORAL PROGRAMS
IN THE USA 80

Dzhus O.V.
PROFESSIONAL TRAINING OF YOUTH IN THE CREATIVE
HERITAGE OF STEPHAN SYROPOLKO IN EMIGRATION 83

Dniprovskaya T.V.
FORMING OF CREATIVE COMPETENCE IN TEACHING
FOREIGN LANGUAGE STUDENTS OF ALL SPECIALTIES..... 86

Dobrovitskaya E.A.
ANALYSIS OF STATE OF PREPARATION
IN SOCIAL WORKERS TO TOLERANCE INTERACTION
IN THE PROFESSIONAL PREPARATION 91

Drozd O.V.
INTERFERENCE CONFLICTS OF ADOLESCENTS
AS A SOCIAL-PEDAGOGICAL PROBLEM..... 96

Zamrozovuch-Shadrina S.R.
TV INFLUENCE ON HEALTH OF CHILDREN
OF PRESCHOOL AGE 101

Ivanets N.V.
THE ROLE OF MULTICULTURAL COMMUNICATION
IN PRIMARY SCHOOL STUDENTS' MULTICULTURAL
COMPETENCE FORMATION 104

Kazanzhy I.V.
FORMATION OF TOLERANT AND PARTNER RELATIONSHIPS
IN CONDITIONS OF NEW UKRAINIAN SCHOOL 109

ЗМІСТ

ФІЛОСОФІЯ

Ведмедєв М.М.
РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ В ЗМІ ЯК НАПРЯМ
КОНСТИТУЮВАННЯ СУЧАСНОЇ НАУКИ 12

Гальченко М.С.
КОНЦЕПТ НАУКОВОЇ ОСВІТИ:
ФІЛОСОФСЬКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ 16

Горбань Р.А.
СЛАВА ЯК ІСТОРІОСОФСЬКА КАТЕГОРІЯ В АСПЕКТІ
ПРИНЦИПУ «ТРЕТЬОЇ ПРАВДИ» 20

Каськів О.В.
НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЄПІСКОПА
СОФРОНА МУДРОГО 25

Крутієнко А.В.
НЕЕПІСТЕМІЧНА ГЕНЕРАТИВНА ЕСТЕТИКА 28

Малімон В.І.
СЕЛФІЗМ ЯК ПРОЯВ ГЛИБИННОЇ
САМОТНОСТІ ЛЮДИНИ 32

Мохаммад А.С.
СЛОЖНОСТЬ КАК СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ
ФЕНОМЕН 36

Прокопович Л.В.
ТЕАТРАЛЬНІСТЬ СПОРТУ
В СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКОМУ ОСМИСЛЕННІ 40

Шавріна І.В.
ОСОБЛИВОСТІ ТРАНСФОРМАЦІЙ
СУЧАСНОЇ РЕЛІГІЙНОСТІ 45

ПСИХОЛОГІЯ

**Дем'яненко Ю.О., Олефір Л.І., Шпортюк О.М.,
Разумейко Н.С.**
ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДЕННЯ ДОСУДОВОЇ ДОПОВІДІ
НА ОСНОВІ ЗБОРУ БІОГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ 49

Дмитрова Т.В., Матохнюк Л.О.
ДО ПИТАННЯ ПРО ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИВЧЕННЯ
ПОЛІТИЧНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ
В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ 53

Добровольська Н.А.
ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ:
АНАЛІЗ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ 57

Острова В.Д., Горленко В.М.
ІДЕНТИЧНІСТЬ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІВ:
ТЕМПОРАЛЬНИЙ АСПЕКТ 60

Хубетов О.В.
ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ КОГНІТИВНИХ ЧИННИКІВ
НА АДАПТИВНІСТЬ 65

Чухраєва Г.В.
ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ
СПІВРОБІТНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ
ПІСЛЯ УЧАСТІ В АТО – ООС 69

ПЕДАГОГІКА

Березовська Л.І.
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЕВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ 73

Берека В.Є.
СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ НАУКОВИХ ПОГЛЯДІВ
НА ПРОБЛЕМУ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ 76

Варга Н.І., Повідайчик О.С.
ДОСЛІДНИЦЬКА ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ
ШКОЛИ ЗА ДОКТОРСЬКИМИ ПРОГРАМАМИ У США 80

Джус О.В.
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МОЛОДІ У ТВОРЧІЙ
СПАДЩИНІ СТЕПАНА СІРОПОЛКА В ЕМІГРАЦІЇ 83

Дніпровська Т.В.
ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ПРИ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ
УСІХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ 86

Добровицкая Е.А.
АНАЛІЗ СОСТОЯНИЯ ГОТОВНОСТИ
СОЦИАЛЬНЫХ РАБОТНИКОВ К ТОЛЕРАНТНОМУ
ВЗАИМОДЕЙСТВИЮ В ПРОЦЕССЕ
ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ 91

Дрозд О.В.
МІЖСОБИСТІСНІ КОНФЛІКТИ ПІДЛІТКІВ
ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА 96

Замрозович-Шадріна С.Р.
ВПЛИВ ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 101

Іванець Н.В.
РОЛЬ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ФОРМУВАННІ
МУЛЬТИКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ 104

Казанжи І.В.
ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНО-ПАРТНЕРСЬКИХ
СТОСУНКІВ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ 109

УДК 14:[304+308]:796

Прокопович Л.В.,

*к.т.н., доцент кафедри культурології, мистецтвознавства та філософії культури
Одеського національного політехнічного університету, lada.prokopovich@gmail.com*

Україна, м. Одеса

ТЕАТРАЛЬНІСТЬ СПОРТУ В СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКОМУ ОСМИСЛЕННІ

Мета дослідження – виявлення й філософське осмислення театральності спорту як однієї з форм існування соціальної реальності. Методологічна стратегія дослідження базується на концепції театральності соціокомунікативних проявів культури, яка передбачає усвідомлення того, що театральність виникає лише тоді, коли відбувається акт комунікації між людьми (тобто тоді, коли є «актор» і «публіка»). Встановлено, що саме наявність двостороннього зв'язку в системі «спортсмен – глядач» створює на спортивних змаганнях специфічний соціокультурний комунікативний простір з рисами театральності.

Ключові слова: спорт, театральність, артистизм, перформанс, творчість, індивідуальність, соціокультурна практика, соціальні комунікації.

Актуальність теми. Сучасне людство переживає важкий період суттєвих трансформацій майже у всіх сферах соціального і культурного життя. Проте незмінними залишаються прагнення людей до публічної змагальності та театралізації деяких видів життєдіяльності. Поєднання цих прагнень призвело до появи спорту – соціокультурної практики, яка залишається актуальною попри всі історичні зміни, політичні кризи, соціальні трансформації, культурні переорієнтації тощо. Тому дослідження спорту, і особливо – соціально-філософське осмислення його театральності, є актуальними.

Аналіз публікацій показує, що спорт є однією з найдревніших культурних практик, пов'язаних з публічною змагальністю, і саме публічність змагальності в цій практиці можна вважати причиною появи видів спорту, в яких оцінка за виступ складається не лише із «технічних» показників, а й включає артистизм [12]. До них відносяться види зі складною координацією рухів: всі види гімнастики та акробатики, фігурне катання, синхронне плавання, спортивна аеробіка тощо, а відтепер вже і брейк-данс, який у 2019 році Міжнародним Олімпійським комітетом визнано олімпійським видом спорту.

Спроби розібратись в тому, що є артистизм в спорті, і які мають бути критерії його оцінювання, здійснюються давно. Серед перших праць, присвячених цьому питанню, найбільш значимими вважаються дисертація і публікації трикратної Олімпійської чемпіонки Л.І. Турищевої [2; 15]. Вона не лише довела багатомірність артистизму, а й виявила більше тридцяти критеріїв цього поняття для спортивного виступу: виразність, невимушеність, легкість, граціозність, витонченість ліній, темперамент, музикальність, передача настрою глядачу, сучасна техніка, школа рухів, акцентування жестів, гімнастична постава, індивідуальний почерк виконання, чистота виконання, гумор у виконанні, чіткість, елегантність, завзяття (запал), оригінальність, культура рухів, емоційність, образність, гармонійність, цілісність вправи, складність, віртуозність.

Зрозуміло, що перелічені критерії не дозволяють однозначно визначити артистизм, бо самі є поняттями неоднозначними, багатомірними, такими, що припускають різні тлумачення, до того ж – не піддаються кількісному (шляхом вимірів, підрахунків) або порівняльному оцінюванню.

Більш того, деякі з цих понять є взаємообумовленими. Наприклад, образність створюється за допомогою виразності [2], а виразність може включати в себе такі поняття, як «виразність рухів», «виразність образу», «емоційна виразність», «виразний жест», «виразність малюнку» тощо, які не мають чітких визначень в сучасній науково-методичній літературі [4;18].

Проблема посилюється постійним введенням додаткових критеріїв. Наприклад, в роботі М.Е. Плеханової артистичність трактується як «рухова діяльність, яка відрізняється мистецтвом виконання, художнім смаком» [10].

Поняття «художній смак» взагалі уводить оцінювання артистизму із сфери експертних оцінок в сферу художньої критики та суб'єктивних суджень. Адже, як відомо, *De gustibus non disputandum* (про смаки не сперечаються).

Неможливість знайти точне визначення артистизму підштовхнула деяких авторів піти шляхом подрібнення цього поняття, виділяючи деякі його частини в самостійні критерії. Наприклад, пропонується розглядати як окремі фактори естетичність, артистизм і виразність виконання технічних дій та комбінацій [14].

Проте і це розділення не допомагає подолати головну гносеологічну обставину – неминучість співставлення спорту і мистецтва.

Деякі дослідники, визнаючи зв'язок спорту з мистецтвом [4;16], наполягають на тому, що спорту притаманна особлива естетика рухів, яка не може і не повинна позичатись з інших галузей естетичної діяльності [4]. Основа естетичного оформлення спортивної композиції полягає в логіці поєднання окремих технічних елементів програми, а не в логіці створення театального образу. Тому спортсмени і тренери, користуючись засобами формування виразності та артистизму, не повинні ототожнювати їх прояви з артистизмом актора в театрі [5; 14].

Таким чином, складається парадоксальна ситуація: позичаючи із сфери мистецтва, зокрема, театру, велику кількість понять і термінів, які найбільш повно відображали б суть таких видів спорту, як художня гімнастика, акробатика, фігурне катання, дослідники намагаються наповнити ці поняття іншими смислами. І таким чином відділити спорт від мистецтва.

Але ж наскільки цей підхід є обґрунтованим?

Мета даного дослідження – виявлення й філософське осмислення театральності спорту як однієї з форм існування соціальної реальності.

Методологічною стратегією цього дослідження є концепція театральності соціокомунікативних проявів культури, яка базується на усвідомленні того що театральність виникає лише тоді, коли відбувається акт комунікації між людьми (тобто тоді, коли є «актор» і «публіка») [11].

Виклад основного матеріалу. В спорті, навіть якщо функції спортсмена як актора і викликають сумніви [5; 14], то наявність публіки – як даність і як необхідність – сумнівів не викликає.

Більш того, спортивна публіка кількісно переважає над публікою театальною. Особливо показово це простежується в сучасній культурі, коли спортивні змагання збирають величезні зали/стадіони, а театр все більше схиляється до камерності, переходячи з «масової культури» в культуру «елітарну».

Спорт, як і театр, неможливо уявити без публіки/ глядача/вболівальника. Саме для глядачів, вболівальників спортсмени стараються показати «красиву гру», демонструючи не лише спортивну майстерність, а й артистизм (причому це стосується абсолютно всіх видів спорту – від футболу і боксу до шахів).

Спортсмени, як і актори в театрі, відчувають зал, його настрій, його підтримку або, навпаки, недружелюбність. Глядачі в театрі можуть освистати невдалу постановку, рівно як і глядачі на спортивних трибунах можуть підтримати спортсменів у важку хвилину.

Наприклад, не лише сила волі, а й підтримка глядачів допомогла Ірині Родніної та Олександрі Зайцеву доклати вільну програму на Чемпіонаті світу в 1973 році в Братиславі, коли під час виступу «зникло» музичне супроводження. Цей виступ став легендарним, хоча й не єдиним в історії спорту, коли спортсмени і глядачі «виступали» спільно.

Такі ситуації в чомусь схожі з новими форматами сучасного театру, котрий часто схиляється до інтерактивності, втягуючи публіку в хід спектаклю. Одним з таких форматів є перформанс.

Не зважаючи на те, що серед мистецтвознавців та культурологів ведуться дискусії на предмет того, чи можна вважати перформанс видом мистецтва, або ж це – окреме соціальне явище, наявність в ньому театральної складової сумнівів не викликає.

Власне, саме так це слово трактується в словниках англійської мови, з якої воно й прийшло в наше мовлення: «Performance – 1. a musical, dramatic, or other entertainment presented before an audience; 2. the act of performing a ceremony, play, piece of music, etc.» [19].

На думку деяких дослідників, багатозначність англійського слова «performance» формує подвійне ставлення до понять «перформативність» та «перформатив»: як тотожних або відмінних один від одного. Спільним для перформативності та перформативу є те, що обидва явища мають відношення до виконання, презентації і пов'язані з такими поняттями, як виразність, дія, мистецтво, дистанція, ритуал [7, с.71-72].

Американський театрознавець і теоретик перформансу Річард Шехнер розглядає театр як одну з перформативних практик. Вчений вказує на плюралізм визначень

поняття «перформанс» у різноманітних сферах життєдіяльності. Так, в бізнесі і спорті він характеризує дію відповідно до існуючого стандарту, прагнення до успіху, досягнення мети; в мистецтві – реалізується як практика створення шоу, спектаклю, танцю; в повсякденному житті – допомагає людині хвалитися, впасти в крайнощі, робити видовищною «виставу» для глядачів [20, с.28].

Для даного дослідження всі характеристики, які включаються до визначення поняття «перформанс», є важливими, бо воно введено в нову суддівську систему ІСУ. Більш того, тут поняття «перформанс» доповнюється поняттям «артистизм», що не лише зайвий раз фіксує наявність театральності у спорті, зокрема, у фігурному катанні, а й відповідає спробам осмислити артистизм через театральність.

Хоча театральність і артистизм – поняття споріднені, між ними існують відмінності. Артистизм більше, ніж театральність являє собою опозицію шоденню, в ньому більше проявляється художнє начало.

Саме артистизмом, як поведінковою характеристикою, пояснюють дослідники успіх «театру» денді: неординарним талантом Оскара Уайльда, яскравістю денді часів Байрона і Пушкіна, що спровокувало у Європі захоплення всім англійським [1].

Для більш чіткого розділення театральності і артистизму необхідно враховувати і фактор повторності. Театральність не зникає при повторенні спектаклю. Відповідно, і в «театрі» життя стійкими є основні його компоненти. Наприклад, стиль. Стильну поведінку французької богемі і англійських денді, поетів «Срібного століття» можна було повторити: наслідувачі з легкістю переймали манери та стиль одягу своїх кумирів, розширюючи «сценічний» простір цих «театрів».

Для артистизму вторинність, навпаки, пагубна. Артистизм проявляється лише тут і зараз. З кожним новим виходом на сцену артист привносить нові штрихи в образ, нові нюанси в смислове наповнення ролі та сюжету.

«Чи може актор залишатись творчою людиною, коли грає всоте або навіть вп'ятисоте спектакль?» – задається питанням А.П. Овчиннікова. І знаходить відповідь у принципі “hic et nunc” Єжи Гротовського. Спектакль, на думку Є. Гротовського, може вважатись твором мистецтва лише тоді, коли в «партитурі» прописана стартова смуга – структура. Але «партитура» має бути прописаною так, щоб давати можливість для реалізації принципу «тут і зараз», щоб у актора були умови для нового рішення, для творчості [8].

Наслідування кумирам, як один з механізмів переміщення елементів художньої сфери в нехудожню, не лише впливає на моду (або формує її), сприяючи театралізації повсякдення [9], але й дозволяє зафіксувати момент перетворення артистичного в театральне.

Прикладом може служити відома історія з входженням в моду краватки-метелика, яка пов'язана з оперою Дж. Пучіні «Мадам Батерфляй». Точніше – з гучним провалом прем'єри цієї опери в Мілані 17 лютого 1904 року. Посилуючи «ситуацію провалу» (втрачати ж вже нема чого!), оркестранти повели себе, як великі Артисти. Підхопивши грайливий настрій публіки, «...заради жарту, музиканти зав'язали краватки у формі метелика. Як би то був не Мілан – вже в ті часи законодавець європейської моди, а будь-яке інше місто!

А так, вже наступного дня в краватках-метеликах вийшли всі, включаючи Пучіні, котрий, за легендою, оцінив елегантність нової моди, віднісся до неї, як до вдалої ідеї для наступної рекламної кампанії своєї опери» [17].

Ідея зав'язати традиційні краватки нетрадиційним способом – творча імпровізація, продиктована ситуацією, що склалася. Така ситуація більше не повторювалась (провалів не було, у подальшому опера мала успіх і її стали сприймати, як загальноновизнаний шедевр), тому всі наступні «акти» ношення краватки-метелика були вторинними, «наслідувальними», саме такими, які формують моду в «театрі» повсякдення.

Так артистизм, який з'явився ситуативно, одномоментно, потягнув за собою театральність – з наслідуванням, повторенням, широким розповсюдженням, але без натхненого моменту імпровізації.

Історія з краваткою-метеликом дозволяє виявити ще одну характерну рису артистизму – він часто виникає тоді, коли порушуються якісь правила., виникають нестандартні ситуації. Іноді правила порушують «актори», а іноді – публіка. І «артисти», опинившись в такій ситуації, змушені вдаватись до імпровізації, проявляючи артистизм.

На прем'єрі опери «Мадам Батерфляй» пов'язані у формі метелика краватки стали, як зауважив Валерій Панасюк, «фактом порушення прийнятого в театральному середовищі dress code» [9, с.14]. І нехай це порушення було реакцією на розрегламентовану поведінку публіки, яка спостерігалась на прем'єрі, воно все одно є порушенням. Інша справа, що «краса» цього порушення, його тонка дотепність змусили публіку сприйняти і його, і сам провал опери, як акти однієї п'єси. П'єси, яку захотілось продовжити вже за межами театру – у повсякденному житті.

В індивідуальних «театрах» повсякденного життя порушення норм і правил є також важливою складовою прояву особистості. На це звернув увагу Ю. Лотман при співставленні нормованої поведінки індивіда і відхилення його від певних правил, що показало необхідність розділення таких понять, як «біографія» та «життєпис». Кожна культура створює ідеальний тип людини, поведінка якої обумовлена системою культурних кодів і норм. Відповідно, життєпис може представляти собою збірку загальних правил поведінки, який відповідає певній соціальній ролі і відтворюється у вчинках окремої людини. Таким чином в цьому випадку втілюється культурний тип, роль, норма, ідеал. Біографія ж утворюється тоді, коли індивід демонструє свободу вибору моделі поведінки, коли проявляються його неповторні особистісні риси. Тобто навіть в рамках типової соціальної ролі можуть проявлятися відхилення від норми, і саме вони надають індивідуального характеру життєпису, перетворюючи його на біографію. Таким чином дослідник вказує на «культурні ампула», які отримують особливу норму, право на винятковість поведінки і, відповідно, «право на біографію»: юродивий, розбійник, герой, святий, чаклун, божевільний тощо. «Їх життя та їх ім'я ... занесені в пам'ять культури, як ексцеси добра і зла» [6, с.367].

Такий погляд набув розвитку в дослідженнях І. Голубович, яка осмислює феномен біографії в контексті взаємодоповненості індивідуально-особистіс-

ного та об'єктивно-надіндивідуального вимірів соціокультурного буття, як «мерехтливу», «пульсуючу» точку перетину двох вимірів [3].

Саме в таких «мерехтливих» точках перетину індивідуально-біографічного та соціального найбільш яскраво проявляється артистизм зі всіма його ознаками – ситуативністю, творчою імпровізацією, порушеннями певних норм і правил.

В цьому сенсі виступ Родніної та Зайцева в Братиславі – триумф не лише спортивного духу, а й артистизму. Ірина Родніна, відмовившись переكاتувати програму, показала себе справжнім Артистом. Адже справа навіть не в тому, що на другий виступ вони вийшли б втомленими та «перегорівшими», а в тому, що вдруге така ситуація – по-справжньому драматична, з максимальною напругою почуттів, емоцій та переживань – не повторилась би.

«Мы докатали программу до конца, и я подъехала к рефери, – згадувала потім Ірина Родніна. – Он говорит мне по-русски: “Вам засчитывать прокат или вы ещё раз выйдете в конце? Или с середины, с того момента, где музыка остановилась?” Я: “Нет, я второй раз показывать произвольную не буду”... Зал ревёт, идёт прямая трансляция на весь мир. Музыка же остановилась не по нашей вине» [14].

І. Родніна вловила реакцію залу, і це, на той момент, було головним. Тому що справжній артист виступає не для критиків/суддів/журі, а для глядачів.

Артистизм в спорті можна розглядати, як одну з можливостей (мабуть, навіть, єдину) для спортсмена проявити свою індивідуальність: художню, творчу, особистісну.

Сенсаційний успіх української фігуристки Оксани Баюл багато в чому пояснюється тим, що, наряду із спортивною майстерністю, вона привносила в свої виступи емоційність, артистизм, щедро «прикрашала» свої програми танцювальними рухами, виносячи на лід не набір складних елементів, а образи. Образи, художньо цілісні, естетично і драматургічно продумані, образи, які не залишали байдужими глядачів.

Більш того, відомо, що Оксана Баюл під час своїх виступів часто застосовувала імпровізацію. Змінювати на ходу програму, ускладнюючи її каскадом стрибків, – дуже ризиковано. Але якщо це могло зробити її більш ефектною, спортсменка йшла на ризик. Це – ще одна риса не лише гарного спортсмена, а й талановитого артиста. І ще одно підтвердження ситуативності артистизму як поведінкової характеристики.

Таким чином, погляд на спорт, як на один з видів публічної діяльності людини, дозволяє для цього дослідження застосувати підхід, оснований на концепції театральності соціокомунікативних проявів культури.

Зовні цей підхід проявляється у використанні театральної термінології для описання об'єкту дослідження. Аналіз видів спорту зі складною координацією рухів, таких, як фігурне катання, художня гімнастика, акробатика, показує можливість такої термінологічної заміни. Основні поняття, які використовуються в театрі, співвідносяться з поняттями у спорті:

- актори – спортсмени;
- публіка – глядачі, вболівальники;
- режисер – тренер, хореограф;
- сценографія – оформлення залу, костюми, атрибути;

- драматургія – образи, акценти в композиції тощо;
- сюжет – структура композицій;
- музичне супроводження;
- корпус критики – судді, журі, коментатори.

Враховуючі, що більшість видів спорту зі складною координацією рухів передбачають виступи з музичним супроводженням, логічно порівнювати їх з особливим видом театру – музичним. Тим більш, що саме від нього деякі види спорту і пішли.

На змаганнях «Європейські ігри» у 2019 році, коментуючи виступ української гімнастки Влади Нікольченко, яка виконувала вправу з булавами під «Кармен», коментатори звернули увагу на її балетні стрибки. «І це не дивно, – зауважив один з коментаторів, – бо художня гімнастика з'явилася завдяки Маріїнському театру».

Саме тому 80-річчя художньої гімнастики святкували у залі Маріїнського театру. «Тут народилася художня гімнастика, саме у цьому залі, – сказала І. Вінер-Усманова. – Коли на сцені танцювала Айседора Дункан, вона відійшла від балетних туфель, встала на напівпальці, і вільні рухи тіла народили основу того, щоб народився вид спорту – художня гімнастика» («І канал», Новини, 16 лютого 2015 р.).

Проте музика у таких видах спорту не є просто фоном. І в музичному театрі, і в спортивних програмах вистави будуються на єдності сценічної дії та музики. Саме музика тут задає і тему, і образ, і настрій.

І, мабуть, саме тому найбільш яскравими та цілісними здаються програми, що ґрунтуються на музичних темах, взятих з таких видів музичного театру, як балет, опера, мюзикл тощо.

Зрозуміло, що класика в цьому сенсі є найбільш затребуваною. Наприклад, «Лебедине озеро» П.І. Чайковського. Особливо популярна ця музика серед одиночних фігуристок: в останні сезони за неї брались відомі Саша Коен, Мао Асада, Кім Юна. Оксана Баюл образи Одетти і Одилії втілювала на льоду в 1994 році, що принесло їй «золото» на Олімпійських іграх. А в 2007 році, розриваючи шаблони, в образі «вмираючого лебедя» виступив японський фігурист Дайсукі Такахаші з інтерпретацією легендарного твору в стилі хіп-хоп.

Не сходить зі спортивної «сцени» і опера Ж. Бізе «Кармен». Діапазон інтерпретацій образу Кармен доволі широкий – від повного пристрасті у виконанні Катарини Вітт (1988) до модернового в трактовці Верчу Мойр (2013).

Опера Дж. Пучіні «Турандот» отримала декілька нових «прочитань» в сезоні 2017–2018 у виконанні Суй Хань (Китай), Уно (Японія) та інших.

Серед мюзиклів найбільшою популярністю користуються «Призрак Опер» і «Мулен Руж». Музичну тему з «Призрака Опер» брали для своїх програм Патрик Чан (2011), Пан Цин і Тун Цзянь (2006), Меріл Девіс і Чарлі Уайт (2010), Канако Мураками (2015). А в сезоні 2017–2018 найбільш затребуваним виявився мюзикл «Мулен Руж». Треки з кінофільму стали основою для восьми програм.

Задавалось би, при очевидній близькості фігурного катання або художньої гімнастики до балету, слід було очікувати, що музика буде братись в основному звідти. А вкупі із нею – і музично-танцювальні образи, що вже склалися.

Однак художні види спорту передбачають і художню творчість. Творчість – це завжди пошук нового, того, що виходить за рамки очікувань та стереотипів. Переносючи на спортивну «сцену» образи і сюжети з, наприклад, опери, спортсмени, тренери та хореографи презентують нові варіанти їх прочитання.

Це виводить кожен таку програму в розряд культурних артефактів, тобто продуктів інтерпретації первинних культурних форм. Оскільки в даному випадку первинними формами є театральні образи і сюжети, то зв'язок деяких видів спорту з театром можна вважати не лише очевидним, а й взаємообумовленим.

Висновки. Дослідження артистизму і театральності в спорті, зокрема, у видах зі складною координацією рухів, дозволяє зробити такі висновки:

- спорту притаманна театральність в силу публічного характеру цього виду людської діяльності; саме наявність двостороннього зв'язку в системі «спортсмен – глядач» створює специфічний соціокультурний комунікативний простір з рисами театральності;

- спортивні виступи з музикальними темами, запозиченими з різних видів музичного театру, підтверджують не лише зовнішній зв'язок спорту з театром, а й взаємну обумовленість цього зв'язку (в контексті генезису деяких видів спорту та уявлень про культурні артефакти);

- артистизм, що реалізується в умовах специфічної «спортивної» театральності, є основною можливістю для спортсменів проявити свою індивідуальність: особистісну, художню, творчу.

В перспективі ці дослідження можна розширити завдяки включенню у «театр» спорту ще й «театру» розбильників. Тоді, наприклад, фан-клуби можна розглядати як специфічний соціальний інститут, осмислювати як соціальне явище.

Література

1. Бажданова Ф.К. Соотношение артистизма и театральности: философско-культурологический анализ / Ф.К. Бажданова // Учёные записки Казанского государственного университета. Гуманитарные науки. – 2010. – Т. 152, кн. 1. – С. 34-40.
2. Винер-Усманова И.А. Теория и методика художественной гимнастики. Артистичность и пути ее формирования / И.А. Винер-Усманова, Е.С. Крючек, Е.Н. Медведева, Р.Н. Шерехина. – Москва: Спорт, 2015. – 120 с.
3. Голубович И.В. Биография: силуэт на фоне Humanities (Методология анализа биографии в социокультурном знании). Монография / И.В. Голубович. – Одесса: ЧП «Фридман», 2008. – 372 с.
4. Коренберг В.Б. Заметки о культуре движений. Гимнастика / В.Б. Коренберг. – Москва: Физкультура и спорт, 1972. – С. 14-18.
5. Лисицкая П.С. Хореография в гимнастике / П.С. Лисицкая. – Москва: Физкультура и спорт, 1984. – 176 с.
6. Лотман Ю.М. Литературная биография в историко-культурном контексте (к типологическому соотношению текста и личности автора). Избранные статьи. В 3 т. / Ю.М. Лотман. – Таллинн, 1992. – Т. 1. – С. 365-377.
7. Мироненко С.А. Определение понятий «перформативность» и «перформанс» в научно-исследовательском дискурсе / С.А. Мироненко // Вестник Адыгейского государственного университета. Сер. 2: филология и искусствоведение. – 2014. – № 1(134). – С. 67-74.
8. Овчинникова А.П. Современные технологии театрального искусства и принцип *hic et nunc* Ежи Гротовского / А.П. Овчинникова // Технологии та їх вплив на сучасну культуру і

мистецтво України: матеріали міжнародної наук.-практ. конф. (Одеса, 22–23 березня 2018 р.). – Одеса: МТУ, 2018. – С. 141-144.

9. Панасюк В. Сценические приоритеты и мода в контексте взаимодействия художественной и нехудожественной сфер / В. Панасюк // *Аркадія*. – 2010. – № 1(27). – С. 13-16.

10. Плеханова М.Э. Факторы, определяющие соревновательную надежность спортсменов в художественной гимнастике / М.Э. Плеханова // *Ученые записки университета им. П.Ф. Лесгафта*. – 2006. – № 4. – С. 17-20.

11. Прокопович Л.В. Театрализация социокультурной коммуникации: методологическое обоснование исследовательского подхода / Л.В. Прокопович // *ScienceRise*. – 2017. – № 7(36). – С. 29-32. DOI: 10.15587/2313-8416.2017.106701.

12. Прокопович Л.В. Исследование артистизма и театральности в спорте как в культурной практике / Л.В. Прокопович // *Молодой вчений*. – 2018. – № 7(59). – С. 350-353.

13. Роднина И. Слеза чемпионки / И. Роднина. – Москва: *Время*, 2013. – С. 175-177.

14. Сосина В. Шляхи вдосконалення виразності рухів як складової виконавчої майстерності спортсменів у видах спорту зі складною координацією / В. Сосина // *Вісник Львівського університету*. – 2014. – Вип. 14. – С. 155-159.

15. Шурицева Л.И. От элементов техники к элементам творчества / Л.И. Шурицева. – Ленинград, 1986. – 18 с.

16. Шипилина И.А. Хореография в спорте / И.А. Шипилина. – Ростов-на-Дону: *Феникс*, 2004. – 224 с.

17. Шутко Д. Причудливый полёт бабочки: от реальной истории к подлинному успеху / Д. Шутко // *Мариинский театр. Джакомо Пуччини. Мадам Баттерфляй: Программа. 224-й сезон*. – Санкт-Петербург, 2006.

18. Энциклопедический словарь по физической культуре и спорту. III.1 / Гл. ред. Г.И. Кукушкин. – Москва: *Физкультура и спорт*, 1961. – 368 с.

19. Performance // *Dictionary.com*. – URL: <http://www.dictionary.com/browse/performance>.

20. Schechner R. *Performance Studies: An Introduction* / R. Schechner. – London: *Routledge*, 2013. – 359 p.

References

1. Bazhanova R.K. Sootnosheniye artistizma i teatral'nosti: filosofsko-kul'turologicheskij aspekt / R.K. Bazhanova // *Uchonyye zapiski Kazanskogo gosudarstvennogo universiteta*. – 2010. – III. 152, Kn. 1. – S. 34-40.

2. Winer-Uzmanova I. Teoriya i metodika kfhudozhestvennoy gimnastiki. *Artisticnost' i puti yeyo formirovaniya* / I. Winer-Uzmanova, E. Kryuchek, E. Medvedeva, P. Teryokhina. – Moscow: *Sport*, 2015. – 120 s.

3. Golubovich I. *Biografiya: siluet na fone Humanities (Metodologiya analiza biografii v sotsiokul'turnom znanii)*. Monografiya / I. Golubovich. – Odessa, 2008. – 372 s.

4. Korenberg V.B. *Zametki o kul'ture dvizheniy. Gimnastika* / V.B. Korenberg. – Moscow, 1972. – S. 14-18.

5. Lisitskaya T.S. *Khoreografiya v gimnastike* / T.S. Lisitskaya. – Moscow, 1984. – 176 s.

6. Lotman Yu.M. *Literaturnaya biografiya v istoriko-kul'turnom kontekste (k tipologicheskomu sootnosheniyu teksta i lichnosti avtora)*. *Izbrannyye stat'i. V 2 t.* / Yu.M. Lotman. – Tallinn, 1992. – III. 1. – S. 365-377.

7. Mironenko S.A. Opredeleniye ponyatiy "performativnost" i "performans" v nauchno-issledovatel'skom diskurse / S.A. Mironenko // *Vestnik Adygeyskogo gosudarstvennogo universiteta*. – 2014. – № 1(134). – S. 67-74.

8. Ovchinnikova A.P. *Sovremennyye tekhnologii teatral'nogo iskusstva i printsip hic et nunc Yezhi Grotovskogo* / A.P. Ovchinnikova // *Tekhnologiyi ta yikh vplyv na suchsnu kul'turu i mystetstvo Ukrainy: materialy mizhnarodnoy nauk.-prakt. konf.* (Odesa, 22–23 bereznya 2018). – Odessa, 2018. – S. 141-144.

9. Panasyuk V. *Stsenicheskiye priority i moda v kontekste vzaimodeystviya kfhudozhestvennoy i nekfhudozhestvennoy sfer* / V. Panasyuk // *Arcadia*. – 2010. – № 1(27). – S. 13-16.

10. Plekhanova M.E. *Factory, opredelyayushchiye sorevnovatel'nyu nadozhnost' sportsmenok v kfhudozhestvennoy gimnastike* / M.E. Plekhanova // *Uchonyye zapiski universiteta im. P.F. Lesgafa*. – 2006. – № 4. – S. 17-20.

11. Prokopovich L.V. *Teatralizatsia sotsiokul'turnoy komunikatsii: metodologicheskoe obosnovaniye issledovatel'skogo podkhoda (Theatricalization of sociocultural communication: methodological substantiation of the research approach)* / L.V. Prokopovich // *ScienceRise*. – 2017. – № 7(36). – S. 29-32. DOI: 10.15587/2313-8416.2017.106701.

12. Prokopovich L.V. *Issledovaniye artistizma i teatral'nosti v sporte kak v kul'turnoy praktike (Study of artistry and theatricality in sports as in cultural practice)* / L.V. Prokopovich // *Molodyy vchenyy*. – 2018. – № 7(59). – S. 350-353.

13. Rodnina I. *Sleza chempionki* / I. Rodnina. – Moscow, 2013. – S. 175-177.

14. Sosina V. *Shlyakhy vdoskonalennya vyraznosti rukhiv yak skladovoyi vykonavchoyi maysternosti sportsmeniv u vydakhi sportu zi skladnoyu koordynatsiyeyu* / V. Sosina // *Visnyk L'viv's'koho unversytetu*. – 2014. – Vyp. 14. – S. 155-159.

15. Turishcheva L.I. *Ot elementov tekhniki k elementam tvorchestva* / L.I. Turishcheva. – Leningrad, 1986. – 18 s.

16. Shipilina I.A. *Khoreografiya v sporte* / I.A. Shipilina. – Rostov-on-Don, 2004. – 224 s.

17. Shutko D. *Prichudlivyy polot babochki: ot real'noy istorii k podlinnomu uspekhu* / D. Shutko // *Mariinskij teatr. Dzhaкомо Puchchini. Madam Batterflyay. Programma. 223-sezon*. – St. Petersburg, 2006.

18. *Entsiklopedicheskij slovar' po fizicheskoy kul'ture i sportu. T.1*. – Moscow, 1961. – 368 s.

19. Performance // *Dictionary.com*. – URL: <http://www.dictionary.com/browse/performance>.

20. Schechner R. *Performance Studies: An Introduction* / R. Schechner. – London: *Routledge*, 2013. – 359 p.

Prokopovich L.V.,

Ph.D. Engineering, Assoc. Professor, Department of Art History, Cultural Studies and Philosophy of Culture, Odessa National Polytechnic University, lada.prokopovich@gmail.com

Ukraine, Odessa

THEATRICALITY OF SPORTS IN THE SOCIO-PHILOSOPHICAL UNDERSTANDING

The purpose of the study is to identify and philosophical understanding of the theatricality of sports as one of the forms of existence of social reality. The methodological research strategy is based on the concept of theatricality of sociocommunicative manifestations of a culture. This concept assumes the realization that theatricality arises only when there is communication between people (that is, when there is an "actor" and "public"). It has been established that it is the presence of two-way communication in the "athlete – viewer" system that creates at sports competitions a specific sociocultural communicative space with theatrical features.

Key words: sport, theatricality, artistry, performance, creation, individuality, sociocultural practice, social communications.

Editor-in-Chief	M.A. Zhurba
Deputy Editor-in-Chief:	I.O. Kuzmichenko E.B. Talishinski E.V. Starichenko
Mainhandling Editor	Yu.V. Kravchenko
Proofreader	E.V. Starichenko
Designer	T.H. Aldakimova
Makeup	E.V. Starichenko

Journal Editorial Staff Contact Information.

Post Address: 92600 Ukraine, Svatove,
106 Zoriana Str. Sobornist
Journal «Virtus» Editorial Staff,
tel.: +38 (050) 227 30 03,
e-mail: virtustoday@gmail.com
website: <http://www.virtus.conference-ukraine.com.ua>

Center of Modern Pedagogy «Learning Without Borders»

Post Address: 7275, boul Langelier, CP88022 Montreal, QC, H1S 3G9, CANADA
e-mail: info@pedagogiemoderne.com
website: <http://www.pedagogiemoderne.com>

Signed for printing 28.06.2019.

Format 60×84 1/8. Paper offset. Font Times.

Offset printing. Conventional printed sheet 34,2 Publisher's sheet-copy 34,2

Circulation 500 copies. Order 3036.

Printed PE Shpak V. B.

The certificate on the state registration B02 No. 924434 from 11.12.2006

Ternopil, Prosvity St. 6.

phone 8 097 99 38 299

E-mail tooums@ukr.net
